

کتاب

دلایل ثبت نام دوباره از متقاضیان یارانه

علت ثبت نام مجدد ماهیت طرح بود. یعنی در آن سال اعتراضات زیادی وجود داشت که برخی از افراد به دلایلی نتوانسته‌اند در این طرح ثبت نام کنند. خب افراد جدیدی هم متولد شده بودند بنابراین نمی‌توانستیم فعالیت سایت را برای مدت طولانی متوقف کنیم. از طرف دیگر ماهیت فقیروغنی ماهیتی پویا است. ممکن است فردی امروز نیاز به یارانه نداشته باشد ولی در آینده ورشکست شود و ۶ ماه بعد نیاز مبرم داشته باشد یا بیماری و اتفاق ناگواری برای خانواده‌اش رخ دهد، یا بالعکس فردی الان فقیر است اما به دلایلی با یک درآمد اتفاقی مانند ارث یا هر عامل دیگری که در اقتصاد ایران زیاد هم وجود دارد یکباره غنی شود. بنابراین فقیر و غنی یک صفت همیشگی برای افراد نیست و شما مجبورید حداقل سالی یکبار نسبت به پالایش اطلاعات اقتصادی افراد اقدام نمایید و گروهی را حذف و گروهی را اضافه کنید.

ماجرای شیوه شناسایی مضمولان دریافت یارانه در دولت دهم

واقعاً خوشه‌بندی‌ها روش صحیحی نبود، مطالعات نظری صورت گرفته ما را به این جمع بندی رساند که روش جغرافیایی را انتخاب کنیم، یعنی به طور جغرافیایی مناطقی را انتخاب کنیم و به افراد ساکن در برخی مناطق یارانه بدهیم، با این حال در نهایت به سمت شیوه خودانصرافی رفتیم

گزارش

کتاب «درس‌هایی از هدفمندی یارانه‌ها»، حاوی نکات فراوانی درباره اجرای طرح هدفمندی یارانه‌ها در زمان دولت‌های نهم و دهم است. محمدرضا فرزین به‌عنوان دبیر ستاد هدفمندی یارانه‌ها در آن سال‌ها، مباحث گوناگونی را از روند اجرای طرح تشریح کرده است. در این شماره، درباره ثبت نام از متقاضیان دریافت یارانه نقدی، دلایل ثبت نام دوباره و نظرات موافق و مخالف اقتصاددانان سخن گفته شده است.

● به جز مواردی که گفتید فضای کلی آن جلسه چطور بود؟ در پایان جلسه، بسیاری از اعضای حاضر در جلسه از اطلاعاتی که ارائه شد تشکر کردند. بالاخره در فضای سیاسی آن روزها، عده‌ای سعی داشتند موضوعات اصلی را منحرف کنند. از طرفی تمام تلاش ما این بود که وارد دعواهای سیاسی نشویم و خوشبختانه هیچ وقت هم وارد این دعواها نشدیم. دیدگاه ما این بود که این طرح یک طرح ملی است و باید به‌صورت ملی و با حفظ منافع ملی در خصوص آن صحبت کرد. بالاخره برخی از مخالفان این طرح که سیاسی بودند دوست نداشتند که طرح با موفقیت اجرا شود.

● دیدگاه سایر اقتصاددانان نسبت به این موضوع چه بود؟

تعدادی از آنها کاملاً موافق بودند. حتی با ما در تهیه طرح و اطلاع‌رسانی آن همکاری می‌کردند. تعداد دیگری از اقتصاددانان که عموماً در دولت بودند مثل مرحوم رامین پاشایی فام که آن زمان معاون اقتصادی بانک مرکزی بود، در تهیه مدل‌هایی برای پیش‌بینی آثار طرح یا آقای علی عسگری که بعداً مسئولیت سازمان مالیاتی را برعهده گرفت ابتدا در حوزه یارانه‌ها و سپس در حوزه طرح تحول مالیاتی با ما همکاری‌های خوبی داشتند. می‌توان گفت اقتصاددانانی که آن زمان در وزارت اقتصاد، وزارت بازرگانی، بانک مرکزی و سازمان برنامه و بودجه حضور داشتند عموماً همکاری‌های بسیار خوبی با ما داشتند و نقش زیادی در تهیه برنامه‌ها ایفا می‌کردند. اقتصاددانان مجلس هم اگر چه

● خاطرم هست در آن مقطع همراهی اقتصاددانان تکنوکرات و لیبرال با هدفمندی یارانه‌ها خیلی بیشتر از اقتصاددانان موسوم به نهادگرا و اسلامی بود. درست می‌گویم؟

جلسات هدفمندی را با طیف گسترده‌ای از اقتصاددانان شروع کردیم. تقریباً عموم آنها را دعوت می‌کردیم. به طوری که افراد از

تمام طیف‌ها و تفکرات اقتصادی در این جلسات حضور داشتند. حتی جلسه‌ای با حضور رئیس جمهور برگزار شد که بسیاری از این افراد در آن جلسه شرکت کردند. البته می‌دانید که جمع کردن همه اقتصاددانان با طیف‌های فکری مختلف کار بسیار سختی است. کمتر موضوعی را می‌توان پیدا کرد که همه اقتصاددانان در خصوص آن متفق القول باشند. از طرفی در آن زمان گروهی از اقتصاددانان هم نسبت به دولت موضع سیاسی داشتند و خودشان در این جلسات شرکت نمی‌کردند. اما در رابطه با سؤال شما باید بگویم به یاد دارم چند ماه قبل از اجرای قانون به جلسه‌ای در دانشگاه شریف دعوت شدم که مسئول آن جلسه آقای علی‌نقی مشایخی بود. صحبت‌های او در آن جلسه نشان می‌داد که موافق طرح است و در حمایت از طرح صحبت کرد. اما اقتصاددانان نهادگرا بیشتر مخالفت می‌کردند و حتی در آستانه اجرای طرح آقای محسن زنائی - عضو هیأت علمی دانشگاه اصفهان نامه‌ای نوشت و با شروع طرح مخالفت کرد.

● ضمن اینکه فردی مثل شما که آن زمان مسئول تشریح و توضیح این طرح بودید تقریباً فردی غیرسیاسی به شمار می‌رفتید. بله، من سابقه سیاسی نداشتم و اتفاقاً در دولت آقای خاتمی هم کار کرده بودم. بنابراین هیچ کدام از گروه‌های سیاسی نسبت به من این مشکل را نداشتند. البته به شما عرض کنم که حفظ این شرایط هم در آن زمان بسیار سخت بود.

● اجازه دهید از این بحث خارج شویم و به بحث پرجانش گذشته، امروز و احتمالاً آینده یارانه‌ها یعنی بحث اینکه چه کسانی باید یارانه بگیرند بپردازیم. مسأله شناسایی خانوارها برای حذف دریافت یارانه موضوع بسیار پرجانشی بود. سال ۸۷ فراخوانی داده شد و مردم با مراجعه به مدارس نسبت به تکمیل فرم‌های اطلاعاتی درآمدشان اقدام می‌کردند. مرکز آمار در آن سال اعلام کرد که ۶۲ الی ۶۳ میلیون نفر برای دریافت یارانه ثبت نام کرده‌اند. این آمار

جلسات هدفمندی را با طیف گسترده‌ای از اقتصاددانان شروع کردیم. تقریباً عموم آنها را دعوت می‌کردیم. به طوری که افراد از تمام طیف‌ها و تفکرات اقتصادی در این جلسات حضور داشتند. حتی جلسه‌ای با حضور رئیس جمهور برگزار شد که بسیاری از این افراد در آن جلسه شرکت کردند. البته می‌دانید که

جمع کردن همه اقتصاددانان با طیف‌های فکری مختلف کار بسیار سختی است. کمتر موضوعی را می‌توان پیدا کرد که همه اقتصاددانان در خصوص آن متفق القول باشند

